

Ποιοι και γιατί «αγαπούν να μισούν» τη Μεταπολίτευση

Του Βαγγέλη Λιγάση

Η εξέγερση του Πολυτεχνείου τον Νοέμβρη του 1973, ως αυθόρμητο ξέσπασμα με παλλαϊκό χαρακτήρα, καταγράφηκε στην συλλογική συνείδηση, μιας γενιάς τουλάχιστον, σαν η δίκαιη απάντηση στην καταπίεση. Καταγράφηκε σαν ο καταλύτης που ξεγύμνωσε το σκληρό πρόσωπο του «εκδημοκρατισμού» της χούντας σε μισοκοινοβουλευτική αυταρχία που μεθόδευε ο Γεώργιος Παπαδόπουλος και προσέβλεπαν οι «ρεαλιστές» αστοί πολιτικοί αλλά και τμήματα της ρεφορμιστικής Αριστεράς, σαν ο καταλύτης για την «περιπετειώδη» ελληνική μεταπολίτευση. Το «Πολυτεχνείο» συμβολίζει την δυνατότητα των «απλών» ανθρώπων να παρεμβαίνουν και να καθορίζουν τις εξελίξεις πέρα και ανεξάρτητα από τις «βουλές» των από πάνω και τις «συμβουλές» των φρονίμων. Συμβολίζει την προσπάθεια για αλλαγή των όρων διαβίωσης με συλλογικό – εξεγερσιακό και όχι ατομικό τρόπο.

Το «Πολυτεχνείο» λοιπόν είναι ένα σύμβολο του αγώνα των καταπιεσμένων για «ψωμί – παιδεία – ελευθερία». Και αναγνωρίζεται σαν τέτοιο σύμβολο και σήμερα, σχεδόν 50 χρόνια μετά, από μεγάλη μάζα ανθρώπων.

Η εξέγερση αιφνιδιάζει

Το «Πολυτεχνείο» αιφνιδίασε και ξεπέρασε τα κόμματα – τα συστημικά «εξ ορισμού», αλλά και τα αριστερά. Γι' αυτό το ΚΚΕ (που ό,τι δεν ελέγχει, το φοβάται και επικαλείται «ανώριμες συνθήκες») δεν αναγνώρισε κατ' αρχάς στο «Πολυτεχνείο» παρά μόνο «300 προβοκάτορες» (Πανσπουδαστική Νο 8), ενώ το ΚΚΕ εσ. (κληρονόμος του, οσημερινός Συριζα) πρότεινε ενιαία αντιδικτατορική παράταξη για τις εξαγγελθείσες ψευτοεκλογές της χούντας (από τον... βασιλιά ως την Αριστερά), προσπαθώντας

ανεπιτυχώς να περιορίσουν τα αιτήματα στα «ακαδημαϊκά». Στην πορεία, οι νεολαίες τους («αντι-ΕΦΕΕ» και «Ρήγας Φεραίος») θα «μπουν» στο Πολυτεχνείο με επιδίωξη των ηγεσιών τους να το «μαζέψουν».

Μέσα στο τριήμερο της εξέγερσης, το «Πολυτεχνείο» κατάφερε: α) να ανατρέψει και να απομυθοποιήσει τη «φιλελευθεροποίηση» της χούντας, β) να ανατρέψει την κυρίαρχη γραμμή των αστών πολιτικών για συνδιαλλαγή με τη χούντα, γ) να επανατοποθετήσει με υλικούς πραγματικούς όρους το πρόβλημα της επαναστατικής στρατηγικής, πολύ πιο μακριά από την «αποκατάσταση της δημοκρατίας».

Η εξέγερση του Πολυτεχνείου, μετά και τις «περιπέτειες» της επιστράτευσης, έκανε αδύνατη τη σχεδιασμένη και υπό όρους ασφαλείς (για τον αστισμό) μεταπολίτευση στην Ελλάδα (όπως συνέβη για παράδειγμα στην Ισπανία).

Γιατί «αγαπούν να μισούν» τη Μεταπολίτευση

Η «ανολοκλήρωτη νίκη» του «Πολυτεχνείου», δεν είχε να κάνει μόνο με δημοκρατικές ελευθερίες (πρωτοφανείς στα ελληνικά χρονικά). Από την καθυστέρηση (το 1/6 του πληθυσμού αναλφάβητο) περάσαμε στην καθολική υποχρεωτική εκπαίδευση. Από τα πιστοποιητικά κοινωνικών φρονημάτων, την αυθαιρεσία του χωροφύλακα, την απαγόρευση των κομμάτων και των απεργιών, περάσαμε στην άνθηση των αγώνων και της Αριστεράς. Από τον νόμο «περί τεντιμποϊσμού», την λογοκρισία και το διαχρονικό αξιακό πρόταγμα των αφεντικών «Πατρίς – Θρησκεία – Οικογένεια» (για την πλέμπα, όχι για τους ίδιους, που έχουν ένα και μοναδικό: το κέρδος), επικράτησε μια ποικιλόμορφη αριστερολαϊκή κουλτούρα. Από «προνοιακό» μη σύστημα υγείας, περάσαμε στο ΕΣΥ και σε στοιχειώδες κράτος πρόνοιας (παρά την μετέπειτα 25ετή αποδόμηση των κυβερνήσεων του νεοφιλελευθερισμού). Το προσδόκιμο ζωής αυξήθηκε κατά 10 χρόνια και η παιδική θνησιμότητα μηδενίστηκε.

Ιδού τι «αγαπούν να μισούν» στο «Πολυτεχνείο» και τη Μεταπολίτευση η Δεξιά, οι κονδυλοφόροι των αστικών μίντια και

οι προπαγανδιστές του συστήματος.

Έτσι, όταν η εξέγερση του Πολυτεχνείου δεν περιορίζεται σε μια ομιλία για «ηρωικούς» φοιτητές που διεκδικούσαν (αστική) «δημοκρατία», είναι κάπως «δυσκολοχώνευτη», θεωρείται αναχρονισμός.

Μισούσαν ανέκαθεν θανάσιμα το Πολυτεχνείο και ό,τι συμβόλιζε και συμβολίζει. Γι' αυτό ο Καραμανλής έκανε τις πρώτες μεταχουντικές εκλογές στην επέτειο της εξέγερσης το '74, γι' αυτό απαγορεύτηκε το '77 (και οι «φρόνιμοι» συμμορφώθηκαν), γι' αυτό δολοφονήθηκαν οι Κουμής – Κανελλοπούλου το '80, γι' αυτό σήμερα ιδρύουν «πανεπιστημιακή» αστυνομία...

Η μάχη της ιδεολογίας και των λέξεων

Η κυρίαρχη αστική τάξη γνωρίζει πολύ καλά την σημασία της ιδεολογικής μάχης που μαίνεται γύρω από τα σύμβολα και τις λέξεις. Έτσι, συντηρεί πάντα «καλολαδωμένη» μια μικρή στρατιά από «ακαδημαϊκούς», παπάδες, δημοσιογράφους, πολιτικάντηδες και λοιπούς «πνευματικούς ποιμένες», για να προσφέρουν ψευτοϊδανικά (lifestyle κ.ά.) και ψευδοταυτότητες («εθνικές» κ.λπ.).

Η δεξιά προπαγάνδα θέλει την «μεταπολίτευση» υπεύθυνη για τα δεινά «του τόπου». Είναι η αφήγηση που χρησιμοποιεί τον όρο «συντεχνίες» για να ορίσει το πλέγμα εργατικού δικαίου, που παρουσιάζει σαν προνόμια τα στοιχειώδη δικαιώματα που κατέκτησαν οι Έλληνες εργαζόμενοι στην εργασία, στην παιδεία, στην υγεία και την πρόνοια μέσα από συλλογικούς αγώνες μιας γενιάς για τουλάχιστον αξιοπρεπή διαβίωση. Εν τέλει, είναι η αφήγηση που εντέλλεται από τις ανάγκες ενός καπιταλισμού σε κρίση, του επονομαζόμενου «πολεμικού» καπιταλισμού, με όρους ρεβανσιστικής εκδικητικότητας.

Επιχαίρει λοιπόν, ο τσεκουροφόρος και νυν υπουργός Βορίδης επειδή «οι ψευδοαξίες της γενιάς του Πολυτεχνείου ενταφιάστηκαν». Απειλεί ο φίλος του Αυγύπτιου δικτάτορα Σίσι, των Σαουδaráβων πριγκίπων κ.λπ. Δένδιας: «Ήρθε η ώρα η χώρα να κλείσει τους λογαριασμούς που μένουν ανοιχτοί από το 1974». Πιο προωθημένος ο Χρυσοχοΐδης: «Ένα κυρίαρχο -αν και

αδιαμόρφωτο ακόμη- ρεύμα ζητάει ακριβώς αυτό: λυττεριά από τη Μεταπολίτευση»! Και από κοντά οι Γεωργιάδης, Μπογδάνος, Πλεύρης, Φιλιππακόπουλος (διορισμένος από την χούντα γραμματέας του Συλ. Φοιτητών Πολυτεχνείου και σήμερα δ/ντής Γραμματείας της ΝΔ) κ.λπ. να ωραιοποιούν την χούντα, να αμφισβητούν τους νεκρούς...

Είναι εντυπωσιακό, πως όλοι αυτοί, με την πλούσια διαδρομή ανάμεσα σε ΝΔ- ΕΠΕΝ-ΠΟΛΑΝ-ΛΑΟΣ-ΑΝΕΛ, συγκεντρώνονται πάλι στην φιλελεύθερη παράταξη των «αρίστων». Από την άλλη, είναι εντυπωσιακό που και η οικονομική «αριστεία» σε πλήρη απαρτία στηρίζει την κυβέρνηση αυτής της παράταξης, τόσο ομόψυχα όσο σχεδόν και την χούντα των συνταγματαρχών.

Τους τάζαν ασυδοσία και θαλασσοδάνεια οι χουνταίοι, τους τάζει ασυδοσία και συμμετοχή σε κονσόρτσιουμ ευρωπαϊκών, εξορυκτικών κ.λπ. «αναπτυξιακών» πρότζεκτς (για να μιλήσουμε την γλώσσα της... εποχής) η κυβέρνηση Μητσοτάκη.

Η «ανάπτυξη» επί χούντας και επί κυβέρνησης Μητσοτάκη του νεότερου

Όστόσο, η «ανάπτυξη» της χούντας αφορούσε πολύ συγκεκριμένους (π.χ. τον χουντικό υπ. Εμπ. Ναυτιλίας Χολέβα, που έγινε ξαφνικά εφοπλιστής με 40 πλοία (!) ή τους εφοπλιστές που τους χαρίστηκαν 3 διυλιστήρια). Το αγροτικό εισόδημα το 1974 ήταν στο επίπεδο του 1960. Ενώ οι εργαζόμενοι των πόλεων (όσοι δεν έφυγαν στην ξενιτιά) είδαν το πραγματικό τους εισόδημα να έχει μειωθεί στην «χρυσή» 7ετία της χούντας κατά 4%.

Γι' αυτό, τα στρατοδικεία, τα κολαστήρια της ΕΑΤ-ΕΣΑ, οι «ανθρωποφύλακες», οι 25.000 ΕΣΑτζήδες, η Χωροφυλακή κ.λπ. δεν στάθηκαν αρκετά για να σταματήσουν το «Πολυτεχνείο» και χρειάστηκαν επίλεκτα σώματα του στρατού και πιο σκληρός «γύψος» για να αναστείλουν την εξέλιξή του.

Η σύγχρονη πραγματικότητα της «ανάπτυξης» («αυξημένης εποπτείας») του Σταϊκούρα δεν αφορά τον μέσο εργαζόμενο, που δυσκολεύεται να ανταποκριθεί στην κάλυψη βασικών αναγκών (στέγη, ενέργεια κ.λπ.).

Η «κανονικότητα» των ελαστικών ωραρίων (μετά την πλήρη

κατάργηση του θωρου), της μόνιμης ανασφάλειας και της υπερεκμετάλλευσης δεν αντέχεται από τους ντελιβεράδες, τους εργαζόμενους της Cosco και τους εργαζόμενους γενικά, που σκόρπια και αποσπασματικά αντιδρούν με μικρότερη ή μεγαλύτερη επιτυχία παρά την ανυπαρξία πραγματικής συνδικαλιστικής κάλυψης ή πολιτικής αντιπολίτευσης.

Η διαδικασία της «ανθρωποφαγίας», της βαρβαρότητας και της περιβαλλοντικής καταστροφής, που εξελίσσεται αδυσώπητα μπροστά στα μάτια της νεολαίας, δεν «χρυσώνεται» με χάντρες και μπιχλιμπίδια διαφημιστών για έναν μόνιμα ανεκπλήρωτο και ανούσιο καταναλωτισμό, ούτε με παραμύθια για startupters («νέας» ή «παλιάς» οικονομίας).

Όσο και αν λένε οι απόγονοι των μαυραγοριτών- ταγματαλητών - χιτών-ρουφιάνων-«νοικοκυραίων» «τι θέλετε τα Πολυτεχνεία και κουραφέξαλα. Καθίστε στην τρύπα σας μην φάτε το κεφάλι σας», νέες «σεισμικές» ταξικές – κοινωνικές εξεγέρσεις επωάζονται.

Γι' αυτό, οι 70.000 πραιτωριανοί που έχει στρατολογήσει το ελληνικό αστικό κράτος στα «σώματα ασφαλείας» θα φανούν «λίγοι» για να επιβάλουν το (άλλο αγαπημένο πρόταγμα των αφεντικών) Ησυχία, Τάξη και Ασφάλεια.

Ανάμεσα σε άλλους, θα είμαστε κι εμείς εκεί, κρατώντας το κόκκινο νήμα ανάμεσα στις εξεγέρσεις του παρελθόντος με αυτές του μέλλοντός μας, για να υλοποιήσουμε όχι κάποια «μεταπολίτευση», αλλά την μετάβαση από το βασίλειο της ανάγκης σε αυτό της ελευθερίας, δηλαδή τον Σοσιαλισμό.